

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

ÁTIKTATVA: T/54

~~T/13860. számú~~

törvényjavaslat

**a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvénynek,
valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII.
törvénynek a járásbíróság törvénykezési helyének létrehozása érdekében
szükséges módosításáról**

**Előadó: Dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és igazságügyi
miniszter**

Budapest, 2014. március

2014. évi ... törvény

a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvénynek, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvénynek a járásbíróság törvénykezési helyének létrehozása érdekében szükséges módosításáról

1. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény módosítása

1. §

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 10. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy az adott bíróságon milyen összetételű és számú tanácsok működnek, a bírák, a tanácsok – ideértve a kirendeléssel foglalkoztatott bírákat is – és a törvényben meghatározott ügyben az egyesbíró hatáskörében eljáró bírósági titkárok melyik ügycsoportba tartozó ügyeket intézik, akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük, az ügyek elosztására melyik bírósági vezető jogosult, továbbá, hogy az ügyek elosztása milyen módon történik. Ha a járásbíróság szervezeti egységeként törvénykezési hely működik, az ügyelosztási rend tartalmazza, hogy a járásbírósági székhely és a törvénykezési hely között az ügyek elosztása milyen módon történik. Az ügyelosztási rend a tárgyalási tevékenységet folytató bírósági vezetők által tárgyalt ügyek körét és az ezekre vonatkozó elosztási módot is magában foglalja. Az ügyelosztási rend rögzíti mely tanácsok, bírák járnak el a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti kiemelt jelentőségű perekben, továbbá a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerinti kiemelt jelentőségű ügyekben.”

2. §

A Bszi. 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Bíróság létesítéséről, összevonásáról, megszüntetéséről, elnevezéséről, székhelyéről, illetékességi területének meghatározásáról, valamint a törvénykezési hellyel működő járásbíróságok meghatározásáról, továbbá a katonai tanácsokkal rendelkező bíróságok kijelöléséről – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – külön törvény rendelkezik.”

3. §

A Bszi. 18. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A külön törvényben meghatározott járásbíróság szervezeti egységeként a járásbíróság székhelyén kívüli, de a járásbíróság illetékességi területéhez tartozó településen létesített törvénykezési hely működik. A törvénykezési helyet igazságügyi alkalmazott csoportvezető vezeti. Igazságügyi alkalmazott csoportvezető-helyettes az OBH elnöke által kijelölt törvénykezési helyen működik. A törvénykezési helyre – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a csoportra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.”

2. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény módosítása

4. §

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 10. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Ha a pályázat olyan járásbíróság álláshelyére kerül kiírásra, amelynek szervezeti egységeként törvénykezési hely működik, a pályázati felhívásban utalni kell a 26/A. §-ban foglaltakra.”

5. §

A Bjt. 14. alcíme a következő 26/A. §-sal egészül ki:

„26/A. § (1) Ha a bíró szolgálati helye olyan járásbíróság, amelynek szervezeti egységeként törvénykezési hely működik, a bíró – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a tevékenységét az ügyelosztási rendben foglaltaknak megfelelően mind a járásbíróság székhelyén, mind a törvénykezési helyen folytatja.

(2) A bíró hozzájárulása nélkül nem rendelhető el a járásbíróság törvénykezési helyén történő munkavégzés a következő esetekben:

- a) a nő terhessége megállapításától gyermeke hároméves koráig,*
- b) ha a bíró kiskorú gyermekét egyedül neveli,*
- c) ha a bíró tartósan ápolásra szoruló hozzátartozóját gondozza vagy*
- d) a bíró tartós betegsége vagy súlyos egészségromlása esetén.”*

3. Záró rendelkezések

6. §

Ez a törvény a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

7. §

E törvény

- a) 2. §-a és 3. §-a az Alaptörvény 25. cikk (6) és (8) bekezdése,*
- b) 5. §-a az Alaptörvény 25. cikk (8) bekezdése, valamint 26. cikk (1) és (2) bekezdése*

alapján sarkalatosnak minősül.

Általános indokolás

Az igazságszolgáltatás reformjának keretében az Országgyűlés 2011. december 2-án elfogadta – az Alaptörvényt alapul véve – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvényt (a továbbiakban: Bszi.), valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvényt (a továbbiakban: Bjt.). E törvények megteremtették azokat a szervezeti kereteket, amelyek lehetővé teszik az eljárások hatékony és gyors lefolytatását. A bíróságok működési tapasztalatai, továbbá az állampolgárok, jogkeresők részéről felmerülő igények, jelzések ugyanakkor újabb, a működést tovább erősítő jogintézmények, szervezeti megoldások kialakítását teszik szükségessé.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvénynek, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvénynek a járásbíróság törvénykezési helyének létrehozása érdekében szükséges módosításáról szóló törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) a bíróságok feladatainak hatékonyabb ellátását segíti elő a járásbíróság törvénykezési helyének, mint a járásbíróság szervezeti egységének létrehozásával.

A járásbíróság székhelyétől különböző településen működő szervezeti egység, mint egyes bíróságokon létrehozható, de nem kötelezően létrehozandó szervezeti egység törvényi alapjai megteremtésének a célja, hogy a járásbíróságok, mint első fokú ítélkezési központok a lehető legközelebb működjenek az állampolgárokhoz, ugyanakkor ne sérüljön az a követelmény sem, hogy a bíróságok hatékonyan, időszerűen járjanak el.

A Javaslat a törvényi alapjait teremti meg az új szervezeti egységnek, azonban arról az egyes járásbíróságok helyzetének, statisztikai adatainak, az ország különböző térségeiben való elhelyezkedési sajátosságainak figyelembe vételével egyedileg szükséges dönteni – és a döntést törvényi szinten rögzíteni –, hogy ezt az új szervezeti egységet mely járásbíróság esetében indokolt létrehozni. Hasonlóan a bíróságok elnevezéséhez és illetékességi területéhez, azt is a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvényben (a továbbiakban: Illetékességi tv.) kell rögzíteni, hogy mely járásbíróságon működik majd az új szervezeti egység.

A Javaslat alapján a járásbíróság törvénykezési helye a járásbíróság szervezeti egységeként működhet a jövőben, amelyet igazságügyi alkalmazott csoportvezető vezet. Azt, hogy a járásbírósági székhely és a törvénykezési hely között az ügyek elosztása milyen módon történik, az ügyelosztási rendben kell rögzíteni. Ha a bíró szolgálati helye olyan járásbíróság, amelynek szervezeti egységeként törvénykezési hely működik, a bíró a tevékenységét az ügyelosztási rendben foglaltaknak megfelelően mind a járásbíróság székhelyén, mind a törvénykezési helyen folytatja egyes, a törvényben meghatározott kivételekkel.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A törvénykezési hely a járásbíróság szervezeti egységként, a járásbíróság illetékességi területén, külön illetékességi terület meghatározása nélkül működik. Azt, hogy a törvénykezési hely mely ügyekben jár el, azaz, hogy a járásbíróság székhelye és a törvénykezési hely között az ügyek megosztása milyen módon történik, az ügyelosztási rendben kell rendezni.

A 2. §-hoz

A Bszi. 17. § (1) bekezdése alapján bíróság létesítéséről, összevonásáról, megszüntetéséről, elnevezéséről, székhelyéről, illetékességi területének meghatározásáról, továbbá a katonai tanácsokkal rendelkező bíróságok kijelöléséről külön törvény, az Illetékességi tv. rendelkezik. E szabályozási elvet követve arról is az Illetékességi tv.-ben kell rendelkezni, hogy mely járásbíróságok esetében létesül törvénykezési hely.

A 3. §-hoz

A Bszi. 18. §-a rendelkezik a járásbíróságokról. A Javaslat e §-t egészíti ki azokkal a rendelkezésekkel, amelyek a törvénykezési hely működését megalapozzák. A Javaslat rögzíti, hogy a törvénykezési hely a járásbíróság olyan szervezeti egysége, amely a járásbíróság székhelyén kívüli, de a járásbíróság illetékességi területéhez tartozó településen működik. A törvénykezési hely vezetését igazságügyi alkalmazott csoportvezető látja el. Csoportvezető-helyettes csak az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt törvénykezési helyen működik.

A 4. és 5. §-hoz

Tekintettel arra, hogy a törvénykezési hely a járásbíróság szervezeti egysége, a törvénykezési hellyel rendelkező járásbíróságok nem különböznek az egyéb járásbíróságtól abban, hogy minden ide beosztott bíró szolgálati helye a járásbíróság. Ugyanakkor a törvénykezési hellyel működő járásbíróságok és az ott működő bírák helyzete speciális a tekintetben, hogy a bírák a tevékenységüket mind a járásbíróság székhelyén, mind a törvénykezési helyen végzik. Ez alól csak a törvényben meghatározott indokok alapján – egészségi, családi okok – enged kivételt a szabályozás.

A 6. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezést tartalmaz.

A 7. §-hoz

Sarkalatosági záradékot tartalmaz a rendelkezés.